1846. N°. 121.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturday avond.

VRIJDAG, 9 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 8 October.

Voor de Schoenmakers Weduwe met hare Kinderen is nog bij de Redactie ontvangen van A. H. *f* 2.—.

— Sedert de aandacht meer algemeen gevestigd wordt op de landverhuizing, hoort men daarvan telkens nieuwe voorbeelden, zelfs uit deze provincie. De Predikant der Afgescheidenen in de gemeente Noordeloos, onder anderen, moet thans ook tot het besluit gekomen zijn om naar Noord-Amerika over te steken; eenige gegoede ingezetenen uit die gemeente, tot dezelfde godsdienstige secte behoorende, zullen Z. W. Ew. vergezellen. Die lieden hebben hunne hofsteden reeds door den Notaris Slotemaker te Molenaarsgraal in het openbaar doen verkoopen. Ook te Peursem heeft de landman H. de Jong, mede een Afgescheidene, zijne bezittingen te gelde gemaakt, om met zijn talrijk gezin in de nieuwe wereld een beter verblijf te gaan zoeken. — Ja, de ziekte tot landverhuizing begint zoodanig toe te nemen, dat, naar men verzekert, onnoozele menschen zich bij de plaatselijke besturen komen aanmelden, om reisgeld te vragen, ten einde zich naar Amerika te kunnen begeven!

— Volgens berigten, waarop wij kunnen staat maken, zegt de *Nederlandsche Stoompost*, gelooven wij aan onze lezers thans de verzekering te kunnen geven, dat de contracten ter teekening gereed liggen, tot het vervaardigen van nog twee stoommachines, tot droogmaking der Haarlemmermeer, met eenige wijzigingen gelijk aan den bekenden Leeghwater. De machines worden in Engeland, doch de ketels en balansen door de Heeren Dudok van Heel en Paul van Vlissingen te Amsterdam vervaardigd.

's GRAVENHAGE, 7 October.

Bij Z. M. besluit van den 2den dezer, is benoemd tot Kanton-Regter te Medenblik Mr. L. G. Vernée, thans Advocaat en Regter-Plaatsvervanger in de Arrondissements-Regtbank te Hoorn.

— Bij Z. M. besluit van den 6den dezer, is de Heer Mr. C. Vollenhoven, Secretaris-Generaal van het departement van Binnenlandsche Zaken, met den 12den dezer, eervol ontslagen van de waarneming der betrekking van Minister van Binnenlandsche Zaken a. i., en is tot Minister van dat departement, te rekenen van datzelfde tijdstip, benoemd, de Staatsraad Mr. L. N. Graaf van Randwyck, thans Gouverneur der Provincie Gelderland.

— Nadat bij het vertrek van den Nederlandschen Zaakgelastigde en Consul-Generaal van Athene, de bezorging der zaken voorloopig was opgedragen aan den Heer Gropius, Consul-Generaal van Oostenrijk aldaar, is thans bij Z. M. besluit van den 25sten September, die Heer bepaaldelijk belast geworden met de waarneming van het opengevallen Nederlandsche Consulaat-Generaal te dier plaatse, in afwachting dat hetzelve op nieuw zal vervuld worden.

— Z. M. is gisteren, vergezeld van H. D. Adjudant Jhr. Merkes, naar Tilburg vertrokken. Z. M. wordt reeds Vrijdag terug verwacht; zijnde H. D. reis naar Limburg en Luxemburg, immers zeker tot na de opening der Kamers, onbepaald uitgesteld.

— Op Dingsdag den 13den dezer zal de gewone audientie van den Minister van Oorlog geen plaats hebben.

— De Hooge Raad heeft, bij arrest van heden, het beroep in cassatie van A. van Bevervoorde, schrijver van de *Asmodee*, tegen een arrest van het Hof in Zuid-Holland, *verworpen*. Men weet dat die schrijver door den Heer Mr. H. Box, directeur van het *Journal de la Haye*, ter zake van een bij bovengemeld blad gevoegd geschrift, is vervolgd en deswege door de Arrond. Regtbank te 's Hage is veroordeeld, welk vonnis door het Hof in Zuid-Holland in hooger beroep was bevestigd. De Hooge Raad heeft bij dat arrest uitgemaakt, dat de ten laste legging tegen den Heer Box, in dat geschrift voorkomende, dat hij namelijk hem, van Bevervoorde, bij den Minister Rochussen, was gaan belasteren, om hem in het verderf te storten, ontegenzeggelijk daarstelt eene bepaalde daad, in de termen van art. 367 Strafregt vallende.

— In dezelfde zitting van den Raad heeft het Openbaar Ministerie, bij monde van den Advocaat-Generaal Mr. Deketh, deszelfs conclusie genomen in de zaak van A. W. van Bieren, requirante van cassatie tegen een arrest van het Hof in Zeeland, waarbij, in hooger beroep, is bevestigd een vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Middelburg, bij hetwelk zij, ter zake van een in de *Vlissingsche Courant* geplaatst artikel, is schuldig verklaard aan beleediging van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en deswege is veroordeeld. De Advocaat-Generaal Mr. Deketh heeft, namens den Procureur-Generaal, geconcludeerd tot *verwerping* dezer voorziening, met veroordeeling van de requirante in de kosten.

— Een ontvangen particuliere brief uit Muskau, in Prussisch Oberlausitz, behelst belangrijke bijzonderheden wegens het verblijf aldaar van den nieuwen Heer van dat landgoed, Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, en Familie, in Augustus. Wij ontleenen daaruit hoofdzakelijk het volgende:

Z. K. H., met zijne Gemalin, hunne beide dochters, en gevolg, kwamen den 19den Augustus te Muskau aan, en ontvingen, bij eene voor de stad opgerigte eerepoort, de plaatselijke autoriteiten. Eenige burgerdochters reikten der nieuwen landsvrouw een gedicht over. De huizen waren met bloemen en kransen versierd, en op de markt stond een obelisk opgerigt, aan den voet waarvan de schutters hun vreugdegeschut deden hooren. Aan den trap van het slot werden HH. KK. HH. door den superintendent de gezamentlijke geestelijken en ambtenaren verwelkomd, waarna gehoor werd verleend. Des avonds waren alle openbare gebouwen en particuliere huizen verlicht.

Den 20sten werd op het slot groot diner gegeven, den 21sten een voorstelling in het nieuwe schouwburggebouw, en den 22sten concert, gevolgd door illuminatie en bal in het Hermannsbad. Des Maandags bragt Z. M. de Koning van Pruisen den nieuwen landheer een hoogst welkom bezoek, en vermaakte zich den avond ongemeen met de illuminatie der ijzergieterij te Keula, inzonderheid met een vuurregen van vloeijend ijzer, die op zijn verlangen herhaald moest worden. Den 25sten begaven zich de hooge personen naar een te midden van het woud gelegen jagtslot, en gebruikten aldaar het middagmaal onder den lommer der oude lindenboomen. De Koning keerde den volgenden dag over Spremberg en Cottbus naar Sans Souci terug.

Donderdag den 27sten had andermaal eene voorstelling in den schouwburg plaats, den 28sten een optogt van het schuttersgilde. De 5den September was bestemd voor het groote feest, hetwelk door Z. K. H. aan de stad en omstreken gegeven werd. Het schuttersgilde had een wedstrijd met kostbare premien, en ontving bovendien een geschenk van 2500 thalers, om een nieuw schutterhuis, ter vervanging van het afgebrande, te bouwen. Aan de leden van dit gilde en de burgerij werd des avonds bal- en maaltijd op het raadhuis gegeven, en elders aan andere genoodigden insgelijks bal- en maaltijd, terwijl de bergwerkers en de tuinlieden een feest in het nieuwe groote oranjerijhuis hadden. De bovengenoemde burgerdochters, en zij die op het tooneel hadden medegespeeld, werden met kostbare geschenken verrast. Den 7den September werd het afscheidsmaal op het slot gegeven, waarop, na een verblijf van drie weken, de Vorstelijke personen de terugreis aannamen, nadat Z. K. H. nog eene jaarlijksche som van 408 thalers tot ondersteuning van eene meisjesschool had toegezegd. Aan Z. K. H. heeft men ook de 24,000 thalers, tot het voltooijen van den straatweg van Spremberg naar Gorlitz, te danken. Nog heeft Z. K. H. vele andere weldadige beschikkingen, gemaakt. Men vlei zich dat zijne aanzienlijke bijdrage tot het aanleggen van een straatweg van Bauzen, over Muskau, naar Sorau, het voortreffelijk Moorbad te Muskau vele bezoekers zal bezorgen, en dat de verordende veranderingen aan het slot aan vele werklieden arbeid verschaffen zullen. Zelfs bestaat er hoop op het ontstaan eener geheel nieuwe voorstad onder den naam van Frederiks- of Louise-stad, [illegible] (dus eindigt de brief) verheugen wij ons in het vooruitzigt der Meisterend, als zijnde deze nederkomst onzer zoo vereerenswaardige vorstelijke landsheeren, die hier met zigtbaar welgevallen vertoefd hebben, en in wier handen gekomen te zijn wij eene weldaad der Voorzienigheid achten."

Eergisteren [illegible] van hier naar Delft met den locomotief Pegasus een proefrit [illegible] in 11 minuten en 55 sec. was men van het station alhier in die stad. Men meent dat de weg binnen weinige dagen voor het publiek zal worden geopend.

Gisteren avond [illegible] is er een hevig twist ontstaan op de Breedestraat alhier. Twee mannen, door drank verhit, zijn aan het worstelen geraakt. Een hunner, van den Houtgenaamd, heeft den ander een zoo zware wonde toegebragt, dat die persoon, Mertens geheeten, daarbij dood ter neder gestort is. Van der Horst, die, naar men verzekert de dader van de moord moet geweest zijn, bevindt zich bereids in hechtenis.

— Heden morgen is de eerste Steurharing te Scheveningen aangebragt door de Tink *Martijntje Mos*, gevoerd door Schipper P. Mos en toebehoorende aan den Reeder A. Mos. Dadelijk is het gewone geschenk aan Z. M. den Koning gezonden. De lading wordt begroot op 12,000 stuks haring. De berigten omtrent de vangst luiden, naar men verzekert, ongunstig.

— Het heeft aan Z. M. den Koning van Pruissen behaagd, de drie eerste deelen van de prachtuitgave der *Oeuvres complètes de Frederic le Grand*, door tusschenkomst van Hoogstdeszelfs Minister bij ons Hof, Graaf von Königsmarck, aan de Koninklijke Bibliotheek alhier ten geschenke te geven. Dit werk, een meesterstuk van boekdrukkunst, is gebonden in prachtig vergulde marokijnen banden, waarop de wapens en het naamcijfer van den Koninklijken gever prijken.

ROTTERDAM, 7 October.

De Heer W. D. Hammecher, alhier, die reeds meermalen zeer fraaije kunststukken uit papier vervaardigd heeft, enkele waarvan in openbare verzamelingen bewaard worden, heeft nu zijnen roem in dit kunstvak weder verhoogd, door de naauwkeurige nabootsing van het plan der nieuwe Zuiderkerk aan de Glashaven. Men roemt de juistheid en fraaiheid van dit kunstwerk, hetwelk de bezigtiging overwaardig is.

— Aan den *Ned. Stoompost* wordt van hier geschreven: Zoo even gaat een adres aan Z. M. af, onderteekend door bijna 100 eerste kooplieden, commissionairs, reeders enz., alle wonende in het westelijk gedeelte derstad, verzoekende Z. M. zijne toestemming niet te geven aan het plaatsen van het station achter den Haringvliet, maar eene commissie te willen benoemen, samengesteld uit de Kamers van Koophandel en den Stedelijken Raad, ten einde gemeenschappelijk de verscheiden ontwerpen en plannen te onderzoeken en op die wijze een plan te kiezen, dat in allen opzigte aan de behoeften voldoet en de scheepvaart dezer stad wezentlijk zal kunnen behouden en bewaren.

— De plannen voor de bruggen aan de overgangen der Oster-Schelde en der Maas, die voor den spoorweg van Middelburg naar Maastricht dienen moeten, zijn dezer dagen te Middelburg ontvangen, en worden door deskundigen als meesterstukken van bouworde beschouwd. Zij zijn ontworpen door den ingenieur Rennie te Londen, die de belangen der spoorbaan op zich heeft genomen.

AMSTERDAM, 7 October.

Verbazend mag in de [illegible] genoemd, welke hedendaags door de sterrekunde is bereikt, want niet alleen dat zij uit hare waarnemingen en berekeningen den bewonen en geregelden loop der reeds bekende hemellichten weet te bepalen, maar ook uit de opmerkingen welke zij op die lichamen doet, weet zij ook het bestaan van tot dus verre nog onbekende, maar op die lichamen invloed oefenende hemellichten te bevroeden en aan te geven; het onlangs hieromtrent gebeurde is een treffend bewijs hiervan.

Het is nu omstreeks twee jaren geleden dat onze algemeen bekende Leydsche sterrekundige, Prof. F. Kaiser, zijn sterrenhemel ongal, en dat men daarin de opmerking vond, dat [illegible] onregelmatigheden in hare beweging verried, die zich uit de aantrekking der bekende planeten niet laten verklaren.

Er bestond alle vermoeden, dat die onverklaarbare storingen werden te weeg gebragt door de aantrekking van eene planeet, die zich nog buiten den loopkring van Uranus om de Zon bewoog, maar er werd nog veel verlacht, om dat vermoeden tot zekerheid te brengen.

Aan le Verrier, te Parijs heeft dit evenwel onlangs mogen gelukken. Niet alleen heeft hij het bestaan dier planeet langs een zuiver theoretischen weg regtstreeks bewezen, maar zelfs heeft hij uit de beweging der planeet Uranus de loopbaan, den omloopstijd en de massa der ontdekte planeet afgeleid. Eindelijk zelfs kwam hij tot de bepaling van het punt des hemels, waar de nieuwe planeet zich op een bepaalden tijd zou moeten vertoonen.

Den 23sten September ll. ontving Galle te Berlijn van le Verrier de uitnodiging om de planeet op te sporen ter plaatse waar zij zich naar de door hem bepaalde loopbaan bevinden moest, en nog denzelfden avond werd zij gevonden. Daarna is zij dagelijks op onderscheiden plaatsen waargenomen, hare beweging is volmaakt zoodanig, als zij naar de voorstelling van le Verrier wezen moest.

Naar de bepaling van le Verrier uit de beweging van Uranus, moet de nieuwe planeet 36 malen verder dan de aarde van de zon verwijderd zijn, en haren loop om de zon in 217 jaren volbrengen. Hare massa is een weinig kleiner dan die van Saturnus en veel grooter dan die van Uranus. *Amst. Cour.*

ZWOLLE, 6 October.

De Maatschappij der Rhen- en IJssel-Stoomboot-Maatschappij heeft proeven genomen met het stoken van turf in plaats van steenkolen, welken de uitslag is, dat bij eene vergroeting van de ronde, met de dubbele hoeveelheid turf even veel en wellig meer kracht en hoogere hitte bereikt kan worden dan met de steenkolen, en dat de kosten dan met de helft zouden worden verminderd.

— Ook in deze provincie bespeurt men reeds eenen aanmerkelijken doorvoer van vee naar Engeland. Zoo zijn gedurende dezen zomer in verschillende driften reeds ongeveer 3000 schapen van de Veluwe langs den zeedijk naar Harlingen vervoerd, om van daar naar Engeland ingescheept te worden.

— Door den Stedelijken Raad te Kampen is eene commissie ingesteld, ten doel hebbende, om kleine voorschotten aan te dier stede woonachtige gepensioneerden tegen eene matige rente te verstrekken, en tevens om de zoodanigen, die, door ongelukken of tijdelijke verlegenheid daartoe gedrongen, hunne pensioen-acten op bezwarende voorwaarden zoogenaamd mogten hebben verpand, zoo mogelijk uit de handen van woekeraars te redden.

GRONINGEN, 6 October.

Er is alhier een werkje op de pers, hetwelk de belangstelling van Nederland in deze oogenblikken zeker zal gaande maken. Het is van den werkzamen Predikant van Hoëvell te Batavia, en heeft ten titel: *Nederland en Bali. Eene stem tot het Nederlandsche Volk.* Het nog bijna onbekende Bali, waarvan ook eene weluitgevoerde kaart is bij gevoegd, wordt daarin eenigtins geschetst, en aangewezen dat de schitterende overwinning, aldaar onlangs door onze wapenen behaald, ons den weg opent en de verpligting oplegt, om de Balinezen aan ons onverbrekelijk te verbinden, door hun het grootste voorregt, het Christendom, te brengen. De geschiktheid van het volk, om het aan te nemen, benevens de wijze, waarop het dan dáár gebragt moest worden, zijn met fiksche trekken geschetst, en daarop is de aanmaning aan de Nederlandsche Natie gebouwd, om, door krachtige ondersteuning van het Bijbel- en Zendelinggenootschap, deze in staat te stellen, het Christendom op Bali te brengen. Eindelijk wordt nog geschetst, hoe door zulk eene handelwijze alleen een zedelijk overwigt van Nederland in Indië kan gevestigd worden, in plaats van het verstandelijk overwigt, hetwelk nu bestaat, maar vroeg of laat zal ophouden. — Mogt het stukje behartiging vinden en Nederland eindelijk ook in dit opzigt wakker worden! *Gron. Cour.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

OOST-INDIE.

Onder dagteekening van den 1sten Mei ll., wordt van Banjermassing (residentie Zuid- en Oostkust van Borneo) gemeld, dat door zekeren Lambert Pierre Cumblin, vroeger geëmploijeerde in de fabrick van Cockeril, van Luik geboortig, thans als soldaat voor memorie staande bij het Oost-Indische leger, en door de Indische Regering op eene maandelijksche toelaag naar Banjermassing gezonden, steenkolen ontdekt zijn, die de Engelsche verre overtreffen; terwijl de Gouverneur-Generaal eene som van *f* 50,000 ter ontginning dier mijnen heeft beschikbaar gesteld, en men reeds, bij het afzenden van dit berigt, daarmede druk bezig was.

WEST-INDIE.

PARAMARIBO, 20 Augustus.

Het *Alg. Nieuws- en Advertentie-Blad* van heden bevat de volgende Publicatie, houdende voorloopige wijziging van de regtspleging in strafzaken en voorschriften omtrent de wijze van voorziening bij ontstentenis van Leden in de Commissie uit het Geregtshof tot de Kleine Zaken.

In naam des Konings! De Gouverneur der Kolonie Suriname,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doet te weten:

Nademaal er in overweging is genomen, dat eene korte, geregelde en weinig kostbare regtsbedeeling, die tevens met de daaromtrent bestaande voorschriften in het zoo naauw met deze volkplanting in verband staande Moederland, zoo veel mogelijk overeenstemt, een niet onbelangrijk deel uitmaakt der alom zoo zeer gewenschte hervormingen;

In aanmerking nemende, dat eene zoodanige hervorming in de regtsbedeeling reeds sedert eenigen tijd het onderwerp eener opzettelijke behandeling is, doch uit aanmerking van het belang en het gewigt dier taak nog eenige vertraging zal ondervinden;

Willende echter, met het oog op zoodanige nieuwe in te voeren wijze van procederen, ook in strafzaken, thans reeds voorloopig in de behandeling van deze eene vereenvoudiging daarstellen, welke allezins nuttig en doelmatig te achten is, en voorzien in de wijze waarop, bij belet of ziekte van een of meerdere Leden der Commissie uit het Geregtshof tot Kleine Zaken, de ontbrekende zullen aangevuld worden;

Den Kolonialen Raad gehoord; — Heeft goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, zoo als bepaald wordt bij deze:

Art. 1. Alle overtredingen te misdrijven, niet geene hoogere straffen bedreigd dan met gevangenzetting voor den tijd van één jaar of boeten of andere geldelijke penaliteiten, hetzij te zamen, hetzij afzonderlijk, en van welk bedrag de geldboeten ook mogen zijn, zullen, behoudens hooger beroep, onderworpen worden aan de kennisneming van de Commissie uit het Geregtshof tot de Kleine Zaken, — met uitzondering nogtans van die, welke bij bijzondere wetsbepalingen onmiddellijk aan de kennisneming van het Geregtshof zijn opgedragen, en waarin hetzelve dadelijk bij arrest uitspraak doet.

Art. 2. Alle misdrijven of strafzaken van eenen correctionelen aard, waarvan de kennisneming aan het Geregtshof is opgedragen, en die de competentie der Commissie tot de Kleine Zaken te boven gaan, zoowel wat betreft vrije personen, als personen van den slavenstand, zullen voortaan, des noodig na gehoudene instructie voor Commissarissen, behandeld worden naar de wijze van procederen, voorgeschreven bij het Reglement voor de voormalige Regtbanken van Kleine Zaken dd. 21 Julij 1828 (*G. B.* nº. 3.)

Art. 3. De uitspraken van het Geregtshof over zoodanige misdrijven zullen steeds bij arrest geschieden.

Art. 4. Het Geregtshof zal het Openbaar Ministerie kunnen magtigen, om dezelfde wijze van procederen toepasselijk te maken op zaken van eenvoudigen diefstal en wegloperij van den slavenstand, welke met geene verzwarende omstandigheden gepaard gaan.

Art. 5. Ingeval van ziekte of belet van eenen of meer der leden der Commissie uit het Geregtshof tot de Kleine Zaken, zal het Geregtshof, of bij *non*

sessie van hetzelve deszelfs Voorzitter, de bevoegdheid hebben, om in de ontbrekende plaats of plaatsen te voorzien, door daartoe een ander lid of leden van het Geregtshof te committeren, met dien verstande echter, dat ingeval daartoe aangewezen wordt een lid ouder in rang dan de reeds gecommitteerde Voorzitter, hetzelve alsdan, voor die zittingen, het voorzitterschap overneemt.

En zal deze op de gebruikelijke wijze afgekondigd, en in het Gouvernementsblad geinsereerd worden.

R. F. VAN RANSTS.

Paramaribo, 27 Augustus 1846. Ter ordonnantie van den Gouv. van Suriname, De Gouvernements-Secretaris, a. i. J. AE. ELSMAN.

RUSLAND.

PETERSBURG, 24 September.

De sprinkhanen hebben dit jaar in sommige gewesten van ons land vrij wat schade aangericht. In de Kreitz Teodosia hadden zij 800 bunders land bezet, doch men is er daar in geslaagd, ze van 700 te verdrijven. In Transkaukasie hebben zij de velden aan beide zijde van de rivier Jora verwoest. Siberiö is er ook niet van verschoond gebleven; in het Gouvernement Tomsk zijn in Junij meer dan 900 bunders zomergraan door hen vertoerd. In de provincie Kaspien breiden zij zich nog steeds uit.

GRIEKENLAND.

ATHENE, 13 September.

Een aantal Grieken van Kretenser afkomst hebben het besluit genomen in massa het land te verlaten, om naar Kreta terug te keeren en op nieuw onderdanen der Ottomanische Porte te worden. Aan hen is door de Porte toegestaan: de teruggave van alle goederen, welke zij in hun vaderland bezaten en die sedert mogten zijn verbeurd verklaard; het uitsluitend regt om in hunne provincien wapenen te dragen; een algemeene vrijdom van alle lasten gedurende een zeker aantal jaren; en maandelijksche bezoldigingen voor degenen die in Griekenland een militairen rang bekleedden.

De landverhuizing heeft een aanvang genomen en reeds is een groot aantal Kretensen naar het eiland Kreta of Kandia vertrokken, werwaarts hun hoogst waarschijnlijk nog anderen zullen volgen.

De deelnemers hebben eene soort van manifest in de oppositieladen uitgevaardigd, hoofdzakelijk inhoudende, dat de Kretensen in weerwil van alle voor de onafhankelijkheid van Griekenland gebragte offers in eenen toestand van vernedering en armoede hadden moeten zuchten, zij allen zonder onderscheid van stand en staatkunig gevoelen, besloten hebben gevolmagtigden te verkiezen, welke van de regering en de beide kamers met nadruk de naleving der door Griekenland den Mannen opzigte aangegane verpligtingen en de eindelijke vestiging der heterochthonen (vreemdelingen) op de staatslanderijen moeten vorderen, welke hun de regering had toegezegd, doch hetgeen zij tot hiertoe niet was nagekomen.

ITALIE.

ROME, 21 September.

Heden heeft de Paus in een geheim consistorie van Kardinalen vier Bisschoppen in openstaande bisdommen aangesteld, en ook verscheidene andere benoemingen gedaan. Onder anderen den Bisschop Lucciandi tot Secretaris der congregatie, en Corboli-Bussi en Santucci tot Substituten bij de Staats-Secretarie. Pentini tot opziener der Archiven en Vici tot Raadsheer bij het hoogste geregtshof.

— In de Appenijnen, tot den Pausel. Staat behoorende, is eene ijzerbedding gevonden, welke ertz bij een door deskundigen gedaan onderzoek gebleken is, niet alleen van eene uitnemende hoedanigheid te zijn, maar ook eene opbrengst van 60 pCt. te beloven, terwijl de beroemde beddingen op het eiland Elba slechts 50 pCt. opleveren. Men heeft dus eene zorgvuldige bewerking dier groeven begonnen, en daar zij zeer rijk zijn, zullen zij niet alleen volkomen in de behoefte van het land kunnen voorzien, maar zal er ook nog ijzer uit dezelve kunnen worden verzonden.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 29 September.

De Regering heeft bepaald, dat aan iederen machinist op eenen locomotief, die een geheel jaar zijne machine zonder ongelukken zal bestuurd hebben, 100 gulden zal gegeven worden, en wanneer hij zulks tien achtereenvolgende jaren zal hebben gedaan, daarenboven nog eene premie van f 1,000 en eene gouden medaille.

— In het Lombardysch-Venetiaansch Koningrijk zoo als in geheel Italie, is de rijstoogst bijzonder goed uitgevallen. Te Triest heerscht eene groote levendigheid door het verzenden van granen, even als in de overige havens der Adriatische- en Middellandsche zeeen. De prijzen echter zijn hoog, hoewel aan de kusten van de Zwarte zee en die van Azof, en aan den Donau groote massa's granen voorhanden zijn en nog meer uit de binnenlanden verwacht wordt.

TRIEST, 20 September.

Een beroemd luchtreiziger, de Heer Francois Arban, heeft hier eene luchtreis gedaan, die door zeer zonderlinge omstandigheden is gekenmerkt.

Tot tweemaal toe heeft men die luchtreis, om het ongunstige weder moeten uitstellen. Den 8sten dezer was het publiek ten derde male bijeengekomen; maar de toestel tot bereiding van het gaz had geene genoegzame hoeveelheid opgeleverd, om den ballon met den luchtreiziger, met schuitje en al, te kunnen doen opstijgen. In deze verlegenheid wist de Heer Arban behendig zijne vrouw, die de gevaren, aan welke hij zich ging blootstellen, met hem wilde deelen, te verwijderen, en ook de waakzaamheid van het gezag te verschalken, ten einde zich opwaarts te begeven, zonder ander steunpunt dan de touwen, op welke hij was gaan zitten, en aan welke hij zich met de eene hand vasthoudende, terwijl hij het publiek met de andere salueerde.

De ballon steeg opwaarts ter hoogte van ongeveer 1000 voet, de rigting nemende naar het gebergte van Corsic; maar hooger komende, werd hij naar den tegenovergestelden kant, dat is naar de golf van Triest voortgedreven. Langen tijd verhoopte men, hunner iets te zullen terugzien van den roekeloozen luchtreiziger, die de beenen nedenhangende en met de handen, uit nobddwang, hooger en stef gesloten, luchtig gekleed en zonder handschoenen, het grootst gevaar liep dat de omloop van zijn bloed zonde stollen, dat hem eene duizeling mogt aangrijpen, of dat de koude in de bovenlucht hem overmeesteren mogt. De nacht ging voorbij zonder dat men iets van hem vernam, ofschoon er een aantal schuiten was afgezonden om navorschingen te doen.

Eindelijk den volgenden morgen ten 5 ure, is de Heer Arban met zijne ballon teregt gebragt door de schuit San Vincenzo, schipper Francisco Salvagno. Deze schipper en zijn zoon hebben verklaard, dat zij den avond te voren van Chioggia afgevaren, om in de wateren van Crao te gaan vischen, den Heer Arban tot het middden toe in zee geloopen, en slechts door zijnen ballon, die hem voortsleepte, voor verder zinken behoed, hadden zien drijven, dat zij hem, niet zonder eenig gevaar, onstreeks kwart voor 11 ure, op ongeveer eene mijl van de klip van Crao hadden bereikt en opgenomen. De Heer Arban was onstreeks half achtuure in de zee nedergedaald, en heeft alzoo meer dan 3 uren in het uiterst doodsgevaar gedobbeld.

SAKSEN.

Voor eenige jaren werd er te Lugau een inbraak gepleegd en onderscheidene personen van die misdaad beticht, tot levenslange tuchthuisstraf verwezen; later echter na eene herziening van het vonnis, weder vrijgesproken. Door hen werd een eisch ingesteld tot het verkrijgen van de zoogenaamde Saksenbeede, waarbij voor elken dag wederregtelijke gevangenisstraf, aan den persoon die te ondergaan heeft, 40 grossen (ongeveer f 2,50) als schadeloosstelling wordt toegewezen. De som die zij nu eischen, bedraagt 3,600 thalers, en hun eisch is hun reeds bij de Regthanken van eersten en tweeden aanleg toegewezen.

PRUISSEN.

28 September.

Naar luid van brieven uit Berlijn, heeft de Pruissische Regering tegen het nieuwe Belgisch-Hollandsche handelsverdrag bij het kabinet van 's Gravenhage bezwaren ingediend, met de verklaring, dat, wanneer de aan België toegestane, voor de Duitsche nijverheid nadeelige voorregten, niet in gelijke mate ook tot het tolverbond wierden uitgestrekt, men zich genoodzaakt zou zien wederkeerige maatregelen te nemen.

ENGELAND.

LONDEN, 5 October.

De Regering heeft besloten geen ijzeren stoomschepen meer te doen bouwen, omdat gedane proeven bewezen hebben, dat de kogels de ijzeren schepen veel spoediger doordringen en beschadigen, terwijl ook het gat door een kogel in houten schepen gemaakt, veel kleiner is dan in ijzeren vaartuigen.

— Dezer dagen is albier de Schilderijen-verzameling van den Heer Higginson geveild. Eenige stukken zijn voor buitengemeen hooge prijzen verkocht. De *Heilige Familie* van Rubbens voor f 20.000; *Huldiging der Herders* van Dujardin, voor f 36,000; het *Stille Water* van v. d. Velde voor f 20,000, en een Landschap van Claude voor f 17,000.

— Het gerucht van de aftreding des Onderkonings van Ierland wordt niet bevestigd. Die Onderkoning heeft integendeel eene proclamatie uitgevaardigd, waarin hij wel zijn voornemen te kennen geeft, om alle mogelijke middelen aan te wenden tot bedwang van den heerschenden moord, maar tevens verzekert, de orde met strengheid te zullen handhaven. Niet minder dan 9 rijkestoomschepen, 3 fregatten en een paar andere rijks schepen worden thans gebruikt om levensmiddelen naar Ierland aan te voeren, en tevens waar dat noodig is tot handhaving der rust mede te werken. Het blijkt niet, dat er nieuwe ernstige onlusten hebben plaats gehad.

— Onderscheiden landhouwkundigen verzekeren, dat het beste middel om de aardappelen tegen de besmetting te behoeden, welke deze vrucht sedert twee jaren heeft aangetast, daarin bestaat, om ze in de herfst te planten, opdat zij den winter in den grond zouden doorbrengen.

Het stoomschip, uit Rotterdam aangekomen, meldt dat de Spanjaarden zich hebben meester gemaakt van het gedeelte der kust van dat land, hetwelk zich uitstrekt tot Kaap Matilmen. Zij hebben op alle landingspunten batterijen opgerigt en verzetten zich tegen alle, die guano laden of zelfs aanlanden konden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 6 October.

Te St. Omer zijn opschuddingen ontstaan, omdat de Onderprefect, bij gelegenheid van het inwijden van een standbeeld voor den Hertog van Orleans, bepaald had dat de nationale garde daarbij ongewapend zou opkomen. Deze dit niet verbiedende, en de Burgemeester en de Raad bij den Onderprefect niet slagende, om zijn besluit te herroepen, hebben allen hun ontslag ingediend. De rust echter is spoedig hersteld.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, brengen mits deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat van den Heer Controleur der Directe Belasting is ontvangen het Vierde voljaars aanvulling Kohier voor de Belasting op het Personeel, dienst 1846 en 1847, welke op den 2den dezer maand is executoir verklaard, en op heden aan den Heer Ontvanger verzonden.

DU RIEU,

Leyden, 8 *October* 1846. Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

HET KLOOSTER ST. JUST IN SPANJE.

Omtrent dit Klooster, in hetwelk de beroemde Keizer Karel den V zijne laatste dagen sleet, vonden wij onlangs in de *Allg. Zeit.* het volgende medegedeeld:

Het klooster St. Just of San Yuste ligt in de provincie Estra Madura niet ver van de stad Placencia, en is beroemd als laatste woonplaats van Keizer Karel V. Het was gesticht in 1404, en Karel liet er tegen het Zuid-Westen nog eene Kapel bijbouwen. Den 9den Augustus 1809 werd het door de Franschen geplunderd en grootendeels verbrand met al de daarin bewaard wordende archiven. Bij den ingang van het klooster staat nog een notenboom, onder welks schaduw Karel dikwijls plagt te zitten, en die toen al *de groote notenboom* heette. De van graniet gebouwde Kapel weerstond den brand, doch werd later door de constitutionelen uitgeplunderd. Een deur ter regterzijde van het altaar geleidt naar Karels woonvertrek. Zijn slaapkamer, in welke hij stierf, had een venster waardoor hij de Godsdienstplegtigheid in de kerk kon zien. Het koor is door Rodrigo Aleman met schoon Gothisch snijwerk versierd. In een gewelf onder het hoog altaar staat de ruwe kist waarin het ligchaam des Keizers 16 jaren lang rustte, tot dat het in 1574 verwijderd werd.

Hij liet zich vier kamers met groote schoorsteenen bouwen; want hij was een Nederlandsche podagrist. Uit de uitspringende kamer heeft men het uitzigt op een zeer fraaijen tuin, waarin de zonnewijzer stond, die hem bij zijn horologiemaken diende. In dien tuin voelde hij het eerst de aannadering des doods zoo als een opschrift mededeelt.

Karel leefde hier half als monnik, half als land-Edelman. Hoewel hij zich vele strenge godsdienstoefeningen oplegde, ontspande hij zich toch met bloemkweekerij, wandelrijden en werktuigkunde, of hield zich bezig met zijn' jongen zoon Don Juan van Oostenrijk. De toestand van zijne ziel was niet die van een' menschenhater, maar van iemand die de wereld moede is; hij vermeed zorgvuldig alle aanraking met de staatkunde. Ook was zijn geest niet zwak door ouderdom, als wel zijn ligchaam door jigt ondermijnd, zijne eerzucht en driften waren overwonnen; maar zijn smaak voor uitspanningen van den geest bleef hem bij. Hij bragt zijne oude dienaren mede, aan wier voorkomen hij gewoon was en die zijn levenswijs kenden; hij had zijn boek, zijn paard, zijn kunstwerk en zijne gebeden; hij had zijne vrienden, den eene voor zijne ernst, den andere voor zijn genoegen; hij speelde met zijn kleinen zoon. Phlegmatisch-melancholisch was hij van natuur; maar dat hij bij levende lijve, in de kist liggende eene uitvaart over zich zou hebben laten zingen, is niet waar; althans onder de monniken van het kloosters is daarvan geene overlevering. Philips II die vreesde dat zijnen vader de afstand mogt berouwen en weder naar de kroon grijpen, hield er een verspieder op na, die den Kanselier Vasques dagelijks alles, ook het geringste moest berigten.

ADVERTENTIEN.

Werd ons gisteren door de voorspoedige bevalling mijner geliefde Echtgenoote eene DOCHTER geschonken, heden behaagde het aan het Opperwezen haar aan ons te ontnemen.

LEYDEN, 6 October 1846. B. R. VAN EMBDEN.

Na een langdurig en smartelijk lijden, ontsliep heden nacht, in den ouderdom van 37 jaren, mijne geliefde Echtgenoot JACOMINE HENRIETTE TIELEMAN, tot groot verlies voor mij en mijne Kinderen.

LEYDEN, 6 October 1846. D. EIGEMAN.

Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, roepen bij deze op alle Personen, die geschikt en gelegen zijn tot de vervulling der openvallende betrekking van PROJECTOR bij het **Stedelijk Gymnasium**, om zich met overlegging der vereischte getuigschriften, en van een gezegeld verzoekschrift in persoon of bij vrachtvrije brieven, *binnen veertien dagen* aan te melden aan HH. Curatoren van hetzelve Gymnasium, bij wien de noodige inlichtingen omtrent genoemde betrekking te verkrijgen zijn.

DU RIEU.

Leyden, 8 *October* 1846. Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

De ***Hof-Mechanicus*** **D. S. BAMBERG** zal de eer hebben op Zaturdag den 10den October 1846, in het Koffijhuis *DE TWEE KOLOMMEN* eene

SOIRÉE AMUSANTE

van zijne geheele nieuwe vindingen te geven. *Aanvang des avonds ten 9 ure.*

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

KONINKLIJKE NEDERDUITSCHE TOONEELISTEN VAN ZUID-HOLLAND,
Onder Directie van A. PETERS. **Opening van het Tooneel.**

Op Maandag den 12den October 1846,

De Giftmengster, Tooneelspel in 5 Bedrijven, vrij vertaald naar het Fransch (La Dame St. Tropez) van *Anicet Burgeois en Dennery*, door den Heer C. J. ROOBOL. Versierd met deszelfs Decoratiën, Costumen en verderen toestel. *Nooit alhier vertoond.* Na hetzelve:

Frederik II te Rutwen, Blijspel met Zang in 1 Bedrijf.

Aanvang ten ZES ure.

Men verlangt in eene BURGERSCHOOL te *Leyden* eenen **KWEEKELING**, de belooning zal geëvenredigd worden naar de bekwaamheden. Adres aan het Bureau dezer Courant, onder Letter **A.**

LEYDEN. De Heer **S. N. DENTZ**, *Dentiste van HH. MM. den Koning en de Koningin, en van HH. KK. HH. den Prins van Oranje en Prins Frederik der Nederlanden, enz., enz.*, zal aanstaanden Zondag namiddag alhier arriveren, en tot Maandag morgen 12 ure, den 12den dezer, vertoeven. Gelogeerd in *de Zon*, op de Breedestraat.

Bij den Boekhandelaar **BROER VAN DIJK**, op de Oude Vest alhier, zal aanstaanden Maandag en Dingsdag, van 's morgens 9 tot 's namiddags 3 ure, Verkocht worden: een aanzienlijk getal nieuwe BOEKEN, als Romans, Verhalen, Reizen, Gedichten, enz., tegen *buitengewoon verminderde doch vastgestelde prijzen.* — Dezelve zijn bijzonder geschikt tot Geschenken.

Op den 13den en 14den October 1846 zullen de Boekhandelaars **J. J. THYSSENS & ZOON** alhier, publiek ten hunnen huize Verkoopen: eene fraaije verzameling goed geconditioneerde BOEKEN, in verschillende talen en vakken van wetenschappen, waaronder Godgeleerde, Genees-, Heel-, Verlos-, Schei-, Letter- en Geschiedkundige Werken, in de Latijnsche, Hoog- en Nederduitsche en Fransche talen, meerendeels nagelaten door den Wel-Ed. en Zeer Geleerden Heer L. F. KERVEL, *Med. et Art. Obstr. Doctor, Lid van de Provinciale Commissie van Geneeskundig Toevoorzigt in Zuid-Holland, en Stads Vroedmeester te 's Gravenhage.* Op den den 12den zal alles voor een ieder te zien zijn. De *Catalogus* is bij de Verkoopers te bekomen.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 7 OCTOBER.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld.	à 2½	pCt.	59 1/16	59 1/8	59 3/16
Dito dito	» 3	»	72 1/16	72 3/16	72 1/8
Dito dito	» 4	»	93 7/8	94	
O. J. Leening	» 4	»	93 7/8	93 5/8	
Amortisatie Syndicaat	» 4½	»	89 11/16		
Dito dito	» 3½	»			
Handel-Maatschappij	» 4½	»	173 1/8	174 1/4	174 1/4
Haarlemmermeer	» 5	»			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½	»			
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap.	»	»	96		
BELGIE, Certificaten	» 4½	»			
Dito Dito	» 2½	»			
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½	»			
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 35 £	» 5	»	20 7/16	20 1/8	
Dito bij dito, onbep. stukken.	» 5	»	19 3/4	20 5/16	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	33 3/4	34	33 3/8
Coupons Ardoins.	»	»	19 1/8	19 1/4	
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	44 5/8	44 3/4	44 3/4
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	105 3/4	105 7/8	
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	105 1/4		
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	96 7/8		
Dito bij HOPE	» 4	»	89 1/4		
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4	»	88 1/4		
Certificaten te Hamburg.	» 5	»	101 1/2		
Inschrijving in Assign.	» 6	»	68 1/4		
Certificaten van dito	» 6	»	70 3/8		
POLEN, Certificaten	» 4	»			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300	f			
Dito dito	» 500	»	144		
PRUISSEN, Lotën van 50 R.	»	»			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank.	» 5	pCt.			
Idem	» 4	»			
Oblig. Metalliek	» 5	»	107		
Idem	» 2½	»			
Aandeelen 28 Mei 1834	f 500	f			
Idem 1 April 1839	f 250	f	388		
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5	pCt.			
BRAZILIE,	» 5	»	88 3/8		
AMERIKA,	» 6	»			
Dito Bankactiën	» 5	»			
MEXICO,	» 5	»	25 1/16	25 1/4	
VENEZUELA	» 2	»	44 3/8		

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.